

Introitus:

Ježíš říká: „Pojďte ke mně, všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout.“ (Matoušovo evangelium 11:28)

Čtení ze Staré smlouvy je z proroctví Izajášova 62. kapitoly, 4. a 5. verše:

Dcero jeruzalémská nebo dcero sijónská „Už nikdy o tobě, neřeknou: „Opuštěná.“ A nikdy o tvé zemi neřeknou: „Zpustošená.“ Budou tě nazývat: „Oblíbená“ a tvou zemi: „Vdaná,“ protože si tě Hospodin oblíbil a tvá země se vdala. Jako se mladík žení s pannou, tak se tví synové ožení s tebou. A jako se ženich veselí z nevěsty, tak se tvůj Bůh bude veselit z tebe.“

Čtení z evangelia Janova 2. kapitoly, 1-12:

„Třetího dne byla svatba v Káně Galilejské. Byla tam Ježíšova matka; na svatbu byl pozván také Ježíš a jeho učedníci.

Když se nedostávalo vína, řekla Ježíšovi jeho matka: „Už nemají víno.“ Ježíš jí řekl: „Co to ode mne žádáš! Ještě nepřišla má hodina.“ Matka řekla služebníkům: „Udělejte, cokoli vám nařídí.“

Bylo tam šest kamenných nádob, určených k židovskému očišťování, každá na dvě až tři vědra. Ježíš řekl služebníkům: „Naplňte ty nádoby vodou!“ I naplnili je až po okraj. Pak jim přikázal: „Teď z nich naberte a doneste správci hostiny!“ Učinili tak.

Jakmile správce hostiny ochutnal vodu proměněnou ve víno – nevěděl, odkud je, ale služebníci, kteří vodu nabírali, to věděli – zavolal si ženicha a řekl mu: „Každý člověk podává nejprve dobré víno, a teprve když už se hosté napijí, víno horší. Ty jsi však uchoval dobré víno až pro tuto chvíli.“ Tak učinil Ježíš v Káně Galilejské počátek svých znamení a zjevil svou slávu. A jeho učedníci v něho uvěřili. Potom odešel Ježíš, jeho matka, bratři i učedníci do Kafarnaum a zůstali tam několik dní.“

Čtení ze Zjevení Janova 21. kapitoly 2. až 4. verš:

„A viděl jsem od Boha z nebe sestupovat svaté město, nový Jeruzalém, krásný jako nevěsta ozdobená pro svého ženicha. A slyšel jsem veliký hlas od trůnu: „Hle, příbytek Boží uprostřed lidí, Bůh bude přebývat mezi nimi a oni budou jeho lid; on sám, jejich Bůh, bude s nimi, a setře jim každou slzu z očí. A smrti již nebude, ani žalu ani nářku ani bolesti už nebude – neboť co bylo, pomínulo.“

Němčice. Penzion a Hospoda Na nebesích. Typově německá ves podél cesty a kolem potoka Zlatý pásek. Na nebesích v Němčicích budu rád oddávat Matěje Krejzu a Denisu Ryšavou. A teď tu, Na nebesích, natočím Slovo na neděli.

Mimo jiné: Pro naše litomyšlské společenství z Nového kostela je to ještě navíc místo skoro historické. Hned vedle je ves Člupek a v ní byli Jirušovi. A právě tetička Marie na konci devatenáctého století stála u zrodu tehdejší svobodné církve reformované v Litomyšli, jak si říkali. Dávno tomu! Taky byl ze Člupku můj starý učitel kazatel Jaroslav Kubový, tetička Jirušová i ten Jaroslav jsou už fakt na nebesích...

Kána Galilejská aneb Cesta za pokladem

Svatební příběh ze začátku Ježíšova působení vám dnes chci představit jako cestu za pokladem a nebo soupeření týmů z pevnosti Boyard. Evangelista napsal velevýznamně, že svatba v Káni Galilejské byla počátkem Ježíšových znamení. Evangelium nás zve na prázdninovou cestou za pokladem a na cestě nám slibuje znamení, indicie a nápovědy na cestě k cíli. A skutečně to tak je.

Na začátku prázdnin tu bude Matěj a Denisa stát. Ty dva neznáte, ale jejich jména už znáte. Denisa je skvělá cukrářka, její sladké drobnosti zdobí třeba kvítky macešek. Matěj zase přepouští máslo. A teď ten rozdíl: Všimli jste si toho? Tady jmenuji Matěje a Denisu, ale o těch dvou, co se brali v Káně, nevíme vůbec nic. Ani jméno, ani jejich postavení a řemeslo. Známe z Kány v Galileji jen tu přepuštěnou vodu na víno. Tím je ta svatba pověstná, takže se ujalo všelijaké vtípkování na Ježíšovu adresu. Prý by jej neměli posílat do obchodu ani pro balenou vodu, natož s vědrem k pumpě.

Je to tak, že evangelista Jan ve svém vyprávění záměrně nezmínil věci, které by nás zavaděly. Příběh měl být skutečně znamením na cestě k pokladu. Takže v něm máme jen to důležité.

A co měl tedy sdělit? Především jsme se už na začátku evangelia měli začít učit pravidlo, které bude důležité i na konci tohoto biblického spisu, na konci evangelia Janova: Třetí den byla svatba v galilejské Káně. A na konci evangelia zase třetí den Ježíš vstane z hrobu. Všechny dobré věci pro naši záchranu jsou až třetí den. Na hraně úplného konce, v poslední chvíli.

Proč na hraně konce? Třetí den byl v případě pohřbu v tehdejší hebrejské době termínem, kdy se už nadobro uzavírá hrob, lidé se už konečně rozloučí s mrtvým a zapadnou všechny naděje, kámen zůstává na svém místě. Kdo znáte ta jednotlivá znamení na cestě k pokladu, vzpomeňte na Ježíšovo vzkříšení Lazara v Betánii. To je jedenáctá kapitola Janova evangelia. Tam Ježíš přišel až po třech dnech, právě když už zapadly všechny naděje. A leckdo mu to měl za zlé. Ale on Lazara přesto vzkřísil!

Co nám to má říct v souvislosti se svatbou? Že nemáme dopředu pohřbívat žádné naděje. Že je Pán Ježíš schopen dělat v náš prospěch věci rovné dokonce vzkříšení. Komu není dobře o samotě, měl by dát Pánu Bohu příležitost. Třeba se najde někdo, kdo by byl schopen žít v páru, mít rád či ráda toho druhého. Nikdy není pozdě!

A co křísil Ježíš v Káně Galilejské? Křísil nebo zachraňoval ohromný průšvih. Podle tehdejších zvyků v hebrejské době měl ženich za úkol připravit svatbu, která běžně trvala několik dní. Ženich měl vybrat místo, zajistit jídlo a pití, služebnictvo ke stolu a vše ostatní. A on to z nějakého důvodu podcenil. Můžete říci, že se mu natlačilo více lidí na veselku a že on to chudák neudržel. Spíše to ale nezvládl.

A to je další indicie, další klíč k pokladu. Ta svatba třetího dne je mesiášská, je to znamení, které samo o sobě říká, že člověk některé věci ani zvládnout nemůže. Ukazuje to na naši bídu ve vztahu k současnosti i k věčnosti. Copak někdo dnes dokáže zachránit lidský život? Zkuste si to! Vždycky je to zázrak. Copak někdo dokáže spasit svět? My vyznáváme, že tohle je práce jen pro Božího Syna, protože na to má.

Ale k té naší bídě ještě pár slov. My se tváříme podobně jako ten nejmenovaný ženich. Nevidíme problém. Jsme dokonce přesvědčeni, že manželství umíme, že všechno zvládneme. A až teprve, když to začne dřít, tak začneme potají špitat o tom, že bude průšvih, že něco neklape. V Káně se začalo říkat: Nemají dost vína...

Kdybychom namísto toho na manželství ještě před jeho začátkem makali, učili se nové dovednosti, dojednávali možnosti a šance, pak by bylo o pár průšvihů méně. A aby bylo jasno: Nejde jen o začátek. To manželství se učíme po celou dobu jeho trvání, nikdy nejsme úplně hotovi. A samozřejmě, přes všechnu naši práci budeme potřebovat záchranu, spásu

- protože při sebelepší přípravě nezvládneme všechno. Tak vidíte: Ten Ježíš v tom lidském životě zastává nesmírně praktickou roli.

Že se tváří ti dva, dokonce páni rodiče, že všechno zvládnou, to se nedivím. Takoví už jsme, tvrdíme, že si pomůžeme sami, že nepotřebujeme žádné berličky víry... Ale ona se tak tváří i církev. Mluví do vztahů těch dvou, určuje kdo na co má nárok, dovoluje a zakazuje. A je to k smíchu. Tuhle pravomoc církvi nikdo nedal, natož Ježíš. Copak nás poslal odvádět? Ne, poslal nás dělat učedníky, vést je na cestě víry. Poslal nás podávat chléb a víno z jeho stolu. V tom dvojím jsem si jist. A to je taky všechno.

Jenže my jsme vymysleli spoustu norem. Protože jsme, my církevníci, byli bezradní, tak jsme sáhli do pravidel vyvoleného národa a zajišťujeme etnickou čistotu manželského páru jako Hebrejové. Abyste věděli, na co myslím, tak, že katolík by si neměl brát evangeličku a naopak. Věřící si nemá brát nevěřícího, přičemž my nemáme šanci přesně stanovit, kdy je někdo skutečně věřící a kdy ve skutečnosti nevěřící. Máme jen jisté meze třeba křtu a členství v církvi. Ale já znám mnoho pokřtěných členů církve, kteří nejsou schopni párového života, nikdy se to neučili a nechtějí se to učit. Dokonce: Mají od svých - taky pokřtěných - rodičů mnoho příkladů jak prohrát život, jak se líně povalovat, trápit druhé a jak se nakonec rozvést a mít doživotní alibi, protože oni přece chodí do kostela. Copak mám nahánět nevěsty či ženichy k pobožným pomatencům, lenochům, sobcům, kteří jsou zaměřeni jen na sebe a na svoje pohodlí? Na to aby si užívali? Na to já nemám svědomí. Spíše radím: Hleďte ty, kteří jsou schopni pracovat na sobě, kteří umí spolupracovat, milovat a mít druhého v úctě. Hleďte ty, kteří žijí s vědomím, že nikdy není nic ideální.

Na druhou stranu, zřejmě z nedostatku slavnostních řečníků, se církevníci cpou k oddávání, pronášejí tklivé řeči a v touze nechovat se zákonicky zase zamlčí spoustu důležitých věcí vzájemného soužití. Chovají se suverénně, odlehčeně a vesele - jakoby zase oni svatbu uměli, mají totiž razítko, tak je to vlastně pohoda. Někteří za to mají sazbu a vybírají peníze. Tak za cestu ano, ale za svatbu? Téměř tím vším znevažují závažnou krásu okamžiku a důstojnost občanské odpovědnosti. Sice vyslovují litery požehnání, ale nepředávají požehnání, protože - obávám se - nemají co předat.

A tahle svatba v Káni vypráví, že jako Ježíš přijde na svatbu s nezvládnutým obcerstvením, tak vstupuje do totálně zpackaných známostí a manželství. Dává naději a nežádá si povolení, zda to udělat může nebo nemůže. Nepoužije pro své znamení prázdné nádoby od vína, ale kulticky nečisté štoudve na omývání nohou a rukou. A nakonec v těch našich manželstvích zůstává v pozadí jako v té Káni Galilejské.

A ten odkaz ke vzkříšení z celého toho prvního znamení ještě vyčuhuje v tom, jak Ježíš mluví se svou maminkou. Třikrát je v textu zmíněna jako matka. A překladatelé nového ekumenického překladu Bible nám zamlčeli, že jí Syn říká v odpovědi: „**Ženo**, my v textu čteme pouze jakési Ježíšovo vymezení **co to ode mne žádáš! Ještě nepřišla má hodina.**“ (2:4) a Ježíš pak své znamení stejně udělá a s vínem ženichovi pomůže, což maminka ostatně také předpokládala.

A ten odkaz k ženám míří ke skutečnosti, že prázdný hrob a první rozhovory se vzkříšeným vedly také ženy. Také vůči ženě se vzkříšený ohradil, aby jej nezdržovala (Janovo evangelium 20:17). To byla tehdy Marie Magdalská a tady v Káni Galilejské se podobně vymezil vůči mamince. Indicie vedou k mesiášské svatbě. To tklivé vyznání, kterému nevěsta zamilovaně naslouchá, je jako naplnění dávného proroctví dceři jeruzalémské: „**Už nikdy o tobě, neřeknou: „Opuštěná.“ A nikdy o tvé zemi neřeknou: „Zpustošená.“ Budou tě nazývat: „Oblíbená“ a tvou zemi: „Vdaná,“ protože si tě Hospodin oblíbil a tvá země se vdala.**“

A také řeči o tom, že ještě **nepřišla ta hodina**, to je další indicie, která vede k té hodině vyvrcholení příběhu, ke smrti na kříži, ke vzkříšení a kralování s opětným příchodem na tento svět, který čekáme. To bude ta hodina. A s tím se pojí citace uvedená na začátku ze Zjevení Janova (21:2). Jan nás všechny vede na svatbu a říká: „**A viděl jsem od Boha z nebe sestupovat svaté město, nový Jeruzalém, krásný jako nevěsta ozdobená pro svého ženicha.**“

Od indicií ještě na závěr k příběhu: Skutečný ženich na té svatbě byl pak zavolán ke správci svatby, jakémusi manažerovi celé veselky a vyslechl si pochvalu: „**Každý člověk podává nejprve dobré víno, a teprve když už se hosté napijí, víno horší. Ty jsi však uchoval dobré víno až pro tuto chvíli.**“ (2:10) A teď si představte, že on ani necekl, nic nevysvětlil a pochvalu, která mu nepatřila, neposunul tomu, kdo jeho svatbu zachránil. Obávám se, že se nedá použít jiné označení, než: Morální mrzák, který nedovede vzdát chválu samotnému Bohu ve chvíli, kdy je to nanejvýš na místě! To opět odhaluje naši bídu a člověk se kaje: Pane Bože, prosím tě, neodvracej se od nás a smiluj se! Fakt jsme úplní lůzři!

My ale víme, že je to další indicie. To není jen lidské selhání. Ta svatba v Káni Galilejské je svatbou mesiášskou, a ten pravý ženich, ten Ježíš, nepotřebuje, aby mu někdo děkoval za proměnu vody ve víno. Taky tím dobrým vínem začíná i pokračuje, nemá špatné pro přioplé. Dělá svou práci a jeho učedníci v něj uvěřili - tedy spíše ověřili si v tom procesu hledání pokladu první indicii, první tajenku. A ještě mnohé je čekaly. A Pán dělá ještě větší věci a mění lidské životy. Bere si dceru Jeruzalémskou, bere si církve jako nevěstu. A na to se soustředil, proto ze svatby v klidu odešel. A má namířeno i k nám, aby nám pomohl. Aby nám pomohl najít poklad. Věřte tomu, je to tak!